

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΠΙΑΝΟΥ

1. **Dulcimer**

Ο πρόγονος του πιάνου υπήρξε στο Ιράν λίγο μετά την γέννηση του Χριστού. Υπήρχαν σφυράκια, τα οποία κτυπούσαν τις χορδές πάνω από ένα επίπεδο ηχείο. Αντί να υπάρχουν μηχανικά σφυράκια, οι εκτελεστές χρησιμοποιούσαν δύο ξυλάκια, που τελείωναν με πλατιές λεπίδες.

2. **Clavichord**

Κατασκευάστηκε για πρώτη φορά γύρω στα 1400μ.Χ. Ήταν πολύ δημοφιλές τρεις αιώνες μετά στην μουσική του Γ. Σ. Μπαχ. Όταν ένα πλήκτρο πιεζόταν, μια κάθετη χάλκινη λωρίδα, η οποία εφραπτόταν του πλήκτρου σηκωνόταν προς ένα ζευγάρι χορδών. Το κλαβίχορδο έχει ένα ήσυχο τόνο, αλλά ο τρόπος που ήταν κατασκευασμένο επέτρεπε για ένα έλεγχο χρωματισμών καθώς και βιμπράτο.

3. **Virginal**

Το τυπικό virginal είναι ένα μικρό harpsichord με πλήκτρα σε ορθές γωνίες σε ένα ενιαίο σύνολο χορδών. Όταν ένα πλήκτρο πιεζόταν μια κάθετη ράβδος (jack), η οποία κρατούσε ένα δερμάτινο πλήκτρο ή πλήκτρο από φτερό, σηκωνόταν και κτυπούσε τη χορδή, παράγοντας ένα δυνατότερο τόνο από ότι το κλαβίχορδο χωρίς όμως να έχει τη δυνατότητα να κάνει χρωματισμούς.

4. **Spinet**

Το spinet αν και καταγόταν από την Ιταλία, τελειοποιήθηκε από Άγγλους κατασκευαστές στα τέλη του 17^{ου} αιώνα., γύρω στα χρόνια του Χέντρυ Πέρσελ. Ο μηχανισμός του jack κτυπά τις χορδές, ακριβώς όπως του virginal, αλλά το σχήμα φτερού επιτρέπει μεγαλύτερες χορδές, αυξάνοντας τον όγκο και επεκτείνει την έκταση σε πέντε οντάβες.

5. **Harpsichord, Cembalo, Clavecin**

Το harpsichord απεικονίζεται ήδη από τον δέκατο πέμπτο αιώνα. Η μορφή του harpsichord, όπου τα πλήκτρα είναι σε γραμμή με τις χορδές) έφτασε στο αποκορύφωμά του κατά την περίοδο του Μπαχ και Χαίντελ. Σε αυτό το σχήμα, στη μορφή του σύγχρονου harpsichord, οι χορδές είναι μεγαλύτερες και το όργανο ηχεί πιο δυνατά από το clavichord.

6. **Cristofori Pianoforte**

Γύρω στα 1709, Ο Βαρθολομαίος Χριστοφόρι κατασκεύασε διάφορα όργανα σε σχήμα του harpsichord αλλά με μηχανισμό σφυριών, εκπληκτικά σαν τη δράση του σύγχρονου πιάνου. Επειδή οι εκτελεστές

μπορούσαν να ελέγξουν το απαλά και δυνατά (piano-forte), το οποίο ήταν αδύνατο σε νυσσόμενα πληκτροφόρα όργανα, ο Χριστοφόρι ονόμασε το καινούργιο όργανο «pianoforte».

7. Πιάνο της εποχής του Μπετόβεν

Κατά τον 18^ο αιώνα, οι κατασκευαστές πιάνου σταδιακά επέκτειναν το πιάνο. Δύο σημαντικές καινούργιες εξελίξεις ήταν το «escapement action» (δράση διαφυγής) για πιο γρήγορη επανάληψη των φθόγγων (γύρω στο 1770 από τον Stein Augsburg) και τα «damper and soft pedals» (1783 από τους Broadwood στο Λονδίνο). Ειδικά πεντάλς συχνά προστίθεντο για να παράγουν εξωτικά εφέ.

8. Upright piano

Ο σχεδιασμός του όρθιου πιάνου ήταν ήδη σε χρήση για τους εκτελεστές του harpsichord στον 16^ο αιώνα. Κατά τον 18^ο αιώνα, πολλοί κατασκευαστές, ιδιαίτερα στην Γερμανία, προσπάθησαν να εφαρμόσουν αυτή τη μορφή στο pianoforte. Στα 1800 εφευρέθηκαν τα πρώτα ικανοποιητικά όρθια πιάνο.

9. Square Grand Piano

Το «square piano» προήλθε όταν οι γερμανοί κατασκευαστές, ιδιαίτερα ο Johannes Socher στα 1742, προσπάθησαν να προσαρμόσουν το pianoforte του Cristofori στο ορθογώνιο σχήμα του clavichord. Το square piano ήταν δημοφιλές μέχρι το 1900.

10. Πιάνο της ρομαντικής εποχής

Κατά την διάρκεια του 19^{ου} αιώνα το πιάνο συνέχισε να γίνεται πιο δυναμικό και να ανταποκρίνεται περισσότερο. Οι εξαιρετικές βελτιώσεις ήταν το double-repetition action του Sebastien Erard (Παρίσι, 1821), το οποίο επέτρεπε πολύ γρήγορη επανάληψη. Το πλήρες χυτοσίδηρο πλαίσιο του Alphaeus Babcock (Βοστόνη 1825), η βάση για το σημερινό επεκταμένο πληκτρολόγιο.

11. Σύγχρονο πιάνο με ουρά

Το σημερινό πιάνο με ουρά ενσωματώνει τις καλύτερες ποιότητες των πρώιμων πληκτροφόρων οργάνων. Οι διασταυρώσεις των χορδών, ένας τρόπος να επιτύχεις μεγαλύτερο πλούτο τόνου με το να περνούν περισσότερες χορδές πάνω από το κέντρο του ηχείου, εφευρέθηκαν από τον Alphaeus Babcock στα 1830, αλλά δεν χρησιμοποιήθηκαν στο πιάνο με ουρά μέχρι το δεύτερο μισό του 19^{ου} αιώνα. Το sostenuto ή μεσαίο πεντάλ εισήχθη στα τέλη του 19^{ου} αιώνα, επιτρέποντας μεγαλύτερους μουσικούς χρωματισμούς.